

Таланты нашчага краю

ЛІТАРАТУРНА-МАСТАЦКАЯ СТАРОНКА

Василий ДОЛГОЛЕВ

Она пришла с работы и увидела на столе письмо. Лицевой стороной оно лежало вниз. Далеко не беря его в руки, не переверачивая, не глядя, Тамара чутьем угадывала, от кого это письмо и ужаснулась: а вдруг муж уже видел, уже читал его? Она схватила письмо, дрожащими руками распечатала. В конверт был вложен один листок. Письмо — всего в одну страничку. Хотя и убожеством почерком. Да, это было его письмо. Она жадно стала читать:

"Здравствуй, свет лучезарный, Тамарушка!

Вспомнила ли ты меня хоть раз? Ждала ли письма моего? Скажи, как на духу — чистую правду. Чистую, как утренняя роса, как воздух в соновом бору после первого майского грозового дождя. Ждала — скажи. Нет — тоже скажи. Не тащи! И не обманывай ни меня, ни себя. Начистоту всегда хорошо. Это душу облегчает и дает ощущение радости, удовлетворенности. Я все время после того, как мы расстались не очень хорошо, боролся с собой. Ждал, что будет. Может все сойтется в памяти? Но признаюсь — втайне от самого себя все ждал: а вдруг ты напишешь, восточку подальше. Я ведь дал тебе свои координаты. Этого не случилось.

Я пытался заглушить всё возникшее в душе моей в те короткие минуты радости, когда мы были рядом или под одним зонтиком. Но — не смог. Не выдержал. И вот пишу тебе это бесполое письмо. Что я думаю — словами выразить бессилён. Твоей же душе должно быть все понятно без слов. Ну, а если не понятно — значит и не нужно. Все правильно, что судьбой предначинано. Остальное — суета сует.

Жду письма твоего. Хорошо бы и фото.

Длиссудом коротким казалось ей это письмо. Ей хотелось читать много и долго, ибо читая, она слышала его голос, такой родной, такой близкий, роднее и ближе которого ей никогда не приходилось слышать. И она начала перечитывать письмо с начала. Она прочитала его несколько раз, она уже почти наизусть выучила его, но вновь и вновь начинала с начала.

Как ей хотелось снова хоть на миг прижаться к нему, ласково обвить его шею нежными своими руками, расцеловать взасос. О, с каким наслаждением отдалась бы она ему

сейчас! Как ей захотелось его... Она всю свою страстную натуру вложила сейчас в чувство любви к Вадиму, что даже почувствовалось ей, что он здесь, рядом, стоит только окликнуть его. В коридоре стукнула дверь. Послышался чей-то шаг.

Она машинально сунула письмо и конверт в сумочку и поставила ее на стол. Отворилась дверь и вошел Николай Степанович. На лице его светилась радость. Он улыбался. А она стояла, как онемевшая, почти ничего не осознавая, но такая стройная, красивая, гордо запрокинув чуть назад голову, руки оперев на бедра и сведя вместе лопатки, от чего ее бюст был еще красивее, привлекательнее, что вся она казалась изваянием, неземным существом.

КОЛДОВСКАЯ ЛЮБОВЬ

(повесть)

(Продолжение. Начало в NN 10—11, 13—14, 21—22).

Николай был заворочен красотой жены, мягко подошел к ней, нежно обнял и со всей страстью прижался к груди. Затем стал жадно целовать. А она вся обмякла, ничего не говорила, не отвечала на его ласки. Он понял это по своему, радостно подхватил ее на руки и понес в спальню.

Николай еще не имел Николай такого удовольствия. Жена отдалась ему со всей страстью горячо любящей женщины. Он считал себя самым счастливым мужчиной на свете.

Долго еще нежилась она в постели. Тамара за все это время не проронила ни слова. Медленно приходило к ней сознание реальности.

— Неужели это ты, Николай? — вдруг растерянно сказала она и сама испугалась своих слов.

— Конечно... — Боже мой!

— Стоп, — восторженно воскликнул он, — а кто же мог быть иначе?

Он рывком встал с постели и, гневно глядя на жену, продолжал:

— А разве я не единственный мужчина в этой постели?

— Что ты, Коля! Милый мой, ты не так понял меня! Я потому так сказала, что мне еще никогда не было так хорошо, — почти прокричала она, вскакивая с постели, повисла у него

на шее и стала увлекать назад в постель, — просто ты не был еще таким никогда. Теперь я люблю тебя еще крепче. Дорогой мой, хочешь еще?

Масолов размяк от ее нежного прикосновения, от ее ласк и тут же забыл о вспыхнувшем на миг подозрении. Он все еще любил жену и не хотел допускать мысли, что она тем же ему не платит. А тут еще такая сегодня страсть у нее. И вновь им овладело непреодолимое желание.

Они снова отдались друг другу. На этот раз Тамара старалась думать только о муже. Она думала и старалась доставить как можно больше удовольствия Николаю, плотнее прижимаясь к нему, азартно покачивая и беспрерывно осыпая горячими поцелуями.

— Милый ты мой, хороший, — страстно шептала она в передышках между поцелуями — как хорошо, как приятно, это не с чем сравнить, это вкуснее меда...

— Любимая, родная моя... это самое лучшее, что дано испытать человеку, самое приятное, — прерывисто и шумно дыша шептал он ей и старался доставить наибольшее удовольствие, — если бы ты знала, как я люблю тебя, как всегда желаю тебя. Я рад, когда ты довольна. А сегодня я чувствую себя на седьмом небе. Мне казалось, что я никогда не смогу сделать тебе приятно, как мужчина...

— Коля! Ой, ты же золото... Ой, родной мой! Ой как хорошо... Я никогда с тобой такого не испытывала...

Она прямо задохлась и уже не шептала а почти кричала.

С этого дня Тамара почувствовала к мужу необычайную любовь. Он стал, как ей казалось, самым красивым мужчиной, самым лучшим и самым сильным. Теперь она бежала домой с работы как на праздник. Готовила вкусные и сытные обеды. Ухаживала за мужем, как за ребенком и стала ревновать, если он задерживался на службе позже обычного. Но ему о своей ревности и намёка не подавала, просто прибавляла ласки, старалась доставить ему

столько радости, сколько не сможет дать та, воображаемая, соперница. А в таком случае, думала она, он, конечно, не променяет ее на другую.

Но в самом деле было не так. Хотя сам Николай и не пытался завести любовницу, она у него все-таки появилась. Выросла, как из под земли. Около полугода назад. Агрохимик из управления. Всегда просилась вместе ехать в колхоз или совхоз. А когда случилось, что в машине больше никого не было (Николай сам вошел в газик), Агнесса Петровна Лискина сама заигрывала. Дошло до того, что однажды, по дороге через небольшой лесок попросила Николая остановить машину, будто выйти по надобности. Он, естественно, остановил, ничего не подозревая. А она, чуть отворнувшись в заросли, тут же позвала:

— Николай Степанович! Идите-ка сюда. Тут столько ягод...

— Времени у нас мало, Агнесса Петровна, не застанем никого в контуре, тогда попробуй найти механика. Все бригады придется объехать.

— Успеем! Ну идите же, Николай Степанович... в ее голосе звучали нежные-просящие нотки, если не сказать — умоляющие.

Масолов как то подсознательно почувствовал неладное. В нем заговорили два голоса. Один предупреждал: не ходи. Другой подталкивал: попробуйтсуй, не будь чистоплюем.

— Пойдешь — хлопот наживешь, потом горя хлебнешь! — говорил первый голос. "Слентяй ты, если не пойдешь, трус. Иди, иди, иди..." — твердил второй голос. И он подчинился ему. Пошел.

Агнесса Петровна стояла на колее, возле большущей кочеры, которая вся горела красным огнем — столько на ней было земляники.

Масолов подошел к кочке с другой стороны. Лискина приподняла голову, сказала:

— Потчуйся дарами природы, Степанович!

Масолов увидел в разрезе блузки Лискиной высоко поднятые бюстгалтером округлые груди. Они были будто сдобные булочки со слегка зарумянившейся корочкой. Сходились очень близко и создавали такую привлекательность, что тянули как магнитом. А нежная кожа усиливала ощущение.

Лихорадочный блеск промелькнул лишь на миг в глазах Масолова. Но Лискина успела это мгновенно.

— Поедем, Агнесса Петровна, — растерянно, сбивчиво заговорил Масолов. — Поедем. Лучше на обратном пути заглянем. Ягодам ничего не станется.

Сам же себе он мысленно говорил: "Черта с два я с тобой вдвоем поеду. До греха не долго. Кого-нибудь из колхоза под лубым предлогом с собой в район прихвачу".

(Продолжение следует).

Іван ЛАПО

Дарога была даволі доўгай.

— Ідзі і цяпі! Хутка будзем ужо на станцыі! — абнадзейваў дзядзька Архп, які моўчы дубаў побач і адно і тое рабіў, што пацягу соп ды ўсе дыміў сваёй цыгаркай.

Гэта быў каржакаваты, добра скроены, ужо ў гадах сівелы мужчына, для смеласці напрошаны маці разам у дарогу. Ён, насупіўшыся, незадаволена цадзіў праз зубы словы, быццам быў дужа заняты сваім чадлівым курвам.

Косцік усе было намагаўся папятаць у яго закурцы, ды не мог ніяк асмеліцца, каб вымавіць сваю патэмную просьбу — мару. А дзядзька, як назло, усе паддаваў жару хлопцавай ахвоце.

— Вось зацягнуся і, здаецца, лягчэй і ісці нават, — казаў той, аскаліўшы свой ледзь не цалкам бяззубы рот, у якім і зубоў тых, пакоўных ад шкоднага нікіяну, не Бог ведае колькі было.

Паварот за паваротам, праз лес, то ўверх, то ўніз мятляла хвастом прасцікава дарога. А то і роўненька-гладзенька ішла, калі далей пралягла па лузе. Хоць купец каціса! А дзядзька ўсё прышорваў хады. Бы баўся спазніцца. "Вось табе і стары!" — праспелася ў Косцевай галаве думка.

"Ідзі і цяпі! Гэта добра толькі казачь. Самому, бач, лягчэй ісці, калі зацяжку-другую са сваёй самакруткі зробіш. Не тое, што...!..", ціха, пры сабе, пакрыўджана разважаў ён.

Ягоньня ногі, здавалася, падкашваліся пасля хуткай і нуднай хады. Ба-дзі, ледзь валачыў. А ісці, хочаш — не хочаш, трэба! Бацька ж прыязджае. Страчаць неабходна. Мо, што паднесці трэба? Пахлажык які?

— Васемнаццаць кэмэ, пэўна, будзе. Хіба, гэта замнога? Вунь, у царскую, бывала, мы колькі адмахваў на маршы, — прыгадаў стары Архп, кінуўшыся ў далёкія ўспаміны.

— Табе што, дзядзька, лёгка ісці, пакураваючы, — не стрываў больш таго дзедку Косцік. — Вунь, каб ты мне даў хоць разок пацягнуць, то і мне, можа, палягчала б...

— Ладна ўжо. На, бяры! Мне то што. Хіба, самакруткі шкада? — змільскаціўся той, развёўшы рукі ў бак і працягнуў хлапцу недапурак.

— Бач, курэц знайоўся! А як бацька дагнаеца? Мне ж тады не дабраваці! Галавы не знасіць, — кінуў у падпальб свой сярдзіты пагляд у адказ.

На гэтым яны замойкнулі. Надоўга. Гатак жа моўчы прайшлі дарогай, якая дугой агінула ўзлесак. І, пэўна б, гэтак жа без размоў і да самой станцыі дачэпалі б, калі б не Архп.

— Ладна ўжо. На, бяры! Мне то што. Хіба, самакруткі шкада? — змільскаціўся той, развёўшы рукі ў бак і працягнуў хлапцу недапурак.

Косця, дрыжачымі рукамі, схопіў яго, хуценька суочы ў рот. Пацягнуў што было моц на сабе і, з непрывычкі,

папярхнуўся, закахляўся... Стаў ір-том, як рыба, вынутая на бераг з вады, хапаць свежае паветра. "Вось табе і лёгка ісці..."

Але, праз некаторы час, ці-то гэта яму падалося, ці-то спраўдзіў курва дапамагло, ці-то станцыя была блізка, але дарога іхняя стала здавацца не такой ужо і далёкай, цяжкай і сумнай, каб гэтагтуль. А на душы, аж палягчала.

"Усёж-такі выпрасіў", задаволенна падумаў пры сабе хлапчына. "А калі б стары Архп не даў? Што тады? Хоць

кукуй, хоць гаруй". Так наступіў канец іхняму абнаднану зацятку маўчанню. Дзядзька нешта яччэ прыгадаў са свайго вялікага пражытага жыцця, але Косцік яго ўжо не слухаў. Ногі бы самі шпарка несліся да запаветнай чыгуначнай станцыі. Ён жаў ужо прадчуваннямі жуткай сустрэчы з родным чапавекам. З бацькам, які, пэўна, і гэтакчэй нейкі для яго вязе. Ранейшую нудоту — як рукою зняло.

...З тае далёкай пары і па сённяшні дзень Косцік, а дакладней, цяпер ужо Канстанцін Іванавіч, зайдзі курэц, як і некалі той жа састарэлы пражытым жыццём дзядзька Архп з яго вёскі.

Карсакову прысвячаеца

Няхай пухам будзе для яго зямелька!

Той памер ускорасці. Ці-то гэтае чахотачнае курва дапамагло, паспрыяла на той бокі свет адправіцца? Ці-то па нейкай іншай прычыне, але яго не стала. Добры чапавек быў. Таму і памяць аб сабе пакінуў. Няхай і такую. Хоць гэтым запамінуся.

А сам Косцік, хоць вунь і самога ўжо сівзна нека раптоўна паднага пазалаціла, упрыгожыўшы ягоньня скроні белізной, і вуму-розуму за пражытыя гады паднабраўся, але ж не пакінуў гэтую сваю шкодлівую для здароўя звывку.

Нават і тады, калі абрынула нечакана, бы снег з яснага неба, падзёронная хвароба. Ён і ў балычкі раз-пораз чыгіляў на адной назе ў прыбяральню, каб цалкам насалодзіцца там сваёй "спакуслівай" цягай-схільнасцю.

1996 г.

Фелікс ШКІРМАНКОЎ

КАРАЦЕЛЬКІ

Каб ўратаваць сваё дзіцяці, Жыццё аддаць гатова маці.

Гарэлі пляшчу, каб прыдбаць, Алкаш ў дзіцяці адабраць.

Гатовы нават дапамогу, Што як-нік даюць нябогу.

Лайдак, чым болей яму даць, Тым болей патрабуе. Замест таго, каб працаваць, Ён лепей абрабе.

Павягі варты той народ, Хто свой шансе радавод.

Ад лёгка сумлення не чакай, Яно — каля чыноўнага аздака. Куды ісці краіне — не пытай, Яму абы лізлась гладка.

Ва ўсе нялёгкае часы Заўжды знаходзіць "паэты" Чые куплялі галасы, За грошы юдавы клеўэраты.

Казачь адно, рабіць другое, А ў думках трэцяе трымаць, Наукола нас цяпер такое Прасцей прастога адшукаць.

Хто адчураўся племені і роду, Заўжды знаходзіць новую нагоду, Каб эню каго-небудзь прадаць І сэрбраніч каровы атрымаць.

Ад хама хам, ад пана пан. Прынамсі з гэтым звыклі людзі. Але бяда, як з хама пан, Як сведчыць час, дабра не будзе.

ВОСКРЕСЕНЬЕ,
2 января

ВОСЬ УЖО ГЭТЫЯ ЯПОНЦЫ

Зялёная гарбата і...
забудзецца пра карыес

Навукоўцы выявілі, што значную ролю ў захаванні зубоў адыграваюць не толькі фтор і кальцый, якія ў вялікай колькасці утрымліваюцца ў зубных пастах, а і поліфенольныя злучэнні. Асабліва адно з іх — галакатэхін. Нядаўна японскія біяхімікі ўпэўніліся ў тым, што гэта рэчыва ў вялікай колькасці утрымліваецца ў настоі зялёнай гарбаты, якая замаруджае рост і размнажэнне мікраарганізмаў, што разбураюць зубную эмаль. Калі пасля кожнага прыёму ежы вы будзеце выпіваць кубачак зялёнай гарбаты, гэтым самым вы поўнасна абароніце свае зубы ад разбурэння. Аднак гэта "вынаходка" не была нечаканай, яшчэ старая японская прымаўка сцвярджала: "Зялёная гарбата ачышчае рот".

Фукувока рэкамендуе
разводзіць... пустазелле!

Фермер і вучоны Фукувока дзесяцігоддзямі вывучае ўплыў пустазелля на ураджай і якасць садовых і агародных культур. Ён даказвае, што пустазелле знішчае (палоць) нельга, бо гэта відзе да неабоду ўраджаю, зніжае якасць прадукцыі. І ні ў якім разе не прымяняць гербіцыды.

Даследчык лічыць, што пустазелле, які ўсё ў прыродзе, выконвае сваю функцыю спаўна. Яно ўздэлінае ў стварэнні выдатнай глебы, збалансаванасці яе па біялагічнаму саставу. Не знішчае пустазелле, а толькі стрымлівае яго рост. Для гэтага ёсць спецыяльныя машыны (такія "машыны" на Беларусі — каса, серп і нажніцы). Мульты не збіраць, а раўнамерна раскладваць. Пад уздзеяннем тэмпературы і вільгаці трава хутка дае неабходнае культурным раслінам угнаенне.

Фукувока рэкамендуе ў садзе ствараць зялёны дыван з абавязковым падсяваннем белай канюшыны. Замест канюшыны можна сеяць пубін, віку, люцэрну. Пры цяпле і вільгаці ўсё расце хутка. Скошвайце траву ад цвіцення ці ў пару цвіцення і пакідайце пад дрэвамі. Гэта будзе якраз той гной, за які сёння прасяць ці не мільён. Адна неабходная умова: зямля ўвесь час не павінна пакутаваць ад няхваткі вільгаці. Інакш дрэвы і травы ўступяць у спрэчку за... і тады ўжо не да ўраджаю і якасці.

Як быць з градкамі? Скажам, нашай морквы з яе нетаропкасцю на этапе прарастання і першага

месяца развіцця? Аказваецца, і тут ёсць выйсце. Усе культуры, якія развіваюцца вельмі павольна (у іх ліку і морква), трэба палярэдне замачыць, трымаць у вільготным стане да "наклёвання". "Наклёнулася" — касу ў рукі і косім траву як мага ніжэй, злёгку рыхлім (а можна гэтага і не рабіць!) і сеем нашы культурныя расліны, накрываем мульчой. Пустазелле дзвядзецца падразаць яшчэ адзін ці нават два-тры разы. Ураджай будзе не вельмі выдатным па вазе, але найцудоўнейшым па якасці.

У сваім гародзе японскі даследчык вырошчвае менавіта такім метадам цыбулю ўсіх відаў, рэпу, рэдзюку, часнок, агуркі, памідоры, фасолю і шмат чаго іншага. І няёмна з пладамі, якія не пакуюць ад хвароб і шкоднікаў (ці бачылі вы фітафтору на лясных паллянах?), а таму надзвычай смачных і сакавітых.

Асабліва Фукувока ў захапленні ад бульбы. Расліна вельмі моцная, усіх падпарадкоўвае ў час развіцця. Маргутае лісце стварае на зямлі ноч на працягу сутак. Пустазелле амаль не расце. Клубні бульбы не вельмі вялікія, але чыстыя і ад паршы, і ад фітафторы. І каларадскія жукі абмянаюць пасадкі. Вучоны абавязкова пакідае ў глебе клубні. Яны развіваюцца самі па сабе. І заўжды пасадкі чыстыя, бо бульба нікога не церпіць каля сябе. А калі і вылеззе асот ці крапіва, іх тут жа падразаюць.

УСЁ ЯШЧЭ НЕ ЯСНА

НАШЛИ НОЕВ КОВЧЕГ?

Ещё в 1916 г. русский военный летчик увидел на заснеженном склоне горы Арарат необычное деревянное сооружение. Его доклад по поводу этой находки вызвал в Петрограде настолько большой интерес, что было решено провести военно-исследовательскую экспедицию, на выполнение плана помешала Октябрьская революция.

Уже в наше время американская аэрокиносъемка подтвердила наличие там сооружения в виде гигантского параллелепипеда.

Многие годы занимается этой проблемой итальянский инженер Анджело Палего. Он не раз поднимался на Арарат и, как утверждает он, на высоте 4500 м видел этот загадочный предмет. Его размеры: длина 133 метра, ширина 22, высота 13 метров.

Если следовать древнему первоисточнику, то на этом плавсред-

стве спасалась во время всемирного потопа семья Ноя со своим скарбом и небольшим зверинцем.

По данным научного анализа, возраст сооружения более 4 тыс. лет. (Исследован кусок дерева, отщепленный от каркаса сооружения). Построить его могли в то время, когда уровень моря находился значительно выше нынешнего. Такая версия увязывается с заявлением американских, российских и болгарских специалистов, утверждающих, что потоп произошёл в Черноморском бассейне примерно 7,5 тыс. лет назад.

Правда, авторы книги "Земля Адама" доказывают, что остатки Ноева ковчега следует искать на территории нынешней Абхазии, а сооружение на Арарате есть не что иное, как древний храм.

М.ИЛЬИНСКИЙ.

ИЗ ОПЫТА

КАК ИЗБАВИТЬСЯ ОТ МЫШЕЙ

Вот вам совет "старинной далекой", которым пользовалась моя бабушка. Наберите головок репейника-попугая и разложите вокруг мышиных нор. Мыши обязательно зацепятся за колючки и избавятся от "дедов" уже не смогут.

Одни грызуны погибают в конце концов, видимо, от стресса, а другие уходят от голодного места подальше. Так просто освободиться от этих нежелательных "квартирантов".

В.ИВАНОВ.

"БЕЛАРУСКІ УСХОД"

Белы дзень.
Фота Валерыя БЫСАВА.

● Пачытайце,
можна прыгадзіцца

Як вывесці
плямы

Мяркуючы па рэкламе, вывесці плямы ў наш час — гэта чыстая дробязь. Аднак перш чым бегчы за "фірменным" плямавыводнікам, паспрабуйце выкарыстаць "бабуліны" хітрасці.

Свежыя садавіна і агародніна. Нацягнуць тканіну і паліваць кіпнем пляму так, каб вада праходзіла праз тканіну.

Гарчыца. Перад мыццём замачыць забруджаныя месцы разбавленым нашатыром.

Кава і чай. Працерці пляму анучкай з нанесенай на яе пастай з соды і вады, або з солі і белага воцату. Цяжка выводныя плямы ад кавы паспрабуйце вывесці з дапамогай вады, лёду і солі, змешаных у тэрмасе.

Віно. Густа нанясце соду на пляму, а затым прамакніце яе. Паўтарыце некалькі разоў. Можна засыпаць пляму соллю, нацягнуць тканіну і паліваць яе праз соль кіпнем.

Піва. Калі плямы на белай бавоўнянай тканіне, то даце ім высахнуць і заліце іх пераксам вадароду. Калі тканіна каляровая, то прамакніце плямы губкай, намочанай у белым воцале.

Плутш. Асыярожна пасыпце пляму талькам, мукой, крухмалам, пакіньце паліжаць. Зняць парашок шоткай губкай.

Кроў. Замачыць пляму пераксам вадароду (калі тканіна адбеленая) ці развесці нашатырны спірт у халоднай вадзе — для паласання. Асыярогайцеся гарачай вадой — яна "замацоўвае" такія плямы.

Пот. Перад мыццём пацерці блясці плямаў воцатам або акуратна праліць іх наскрозь. Далей мыць як звычайна.

Трава. Перад мыццём густа замачыць пляму спіртам.

Клей. Пакласці на гэтае месца лёд, каб клей стаў цвёрдым і пачаў аддуплівацца. Затым накрываць vascaванай паперай і напрасаваць.

Іржа. Змачыць лімонным сокам з соллю, а затым прамыць вадой.

Жавальная гумка. Паспрабуйце замарозіць яе, а затым асыярожна саскрэбці тупым канцом нажа.

Па матэрыялах друку.

"РЕКОРДЫ ДЕКАБРЯ"

Первый месяц зимы всегда удивлял и огорчал жителей планеты неожиданными погодными скачками. В 1856 г. начало зимы как раз и было таким резко переменчивым по всей России. Температура скакала от оттепелей (0 °C до сильнейших морозов — 40 °C). А в 1879 г. в Центральной Европе стояли такие холода, каких европейцы не наблюдали в предыдущие и последующие 100 лет. Жители Швейцарии, восточной Франции, южной Германии, юго-западной России дрожали от холода. И неудивительно, ведь они совершенно не привыкли жить при температуре 20-25 градусов мороза, какая тогда была. Невероятно холодным почти на всей территории России и в столице был декабрь 1899 года. Люди замерзали на улицах и молились о наступлении оттепели.

НЕ МОЖА БЫЦЬ?!

Крокі гісторыі можна
разлічыць загадзя

Чалавечы грамадства развіваецца рытмічна: найбольш значныя падзеі гісторыі быццам паўтараюцца праз пэўную колькасць гадоў. Гэтае адкрыццё старажытных мудрацоў нядаўна атрымала навуковае тлумачэнне.

Калі мы прасочым найбольш значныя падзеі мінулага, дык заўважым: ім папярэднічаюць і за імі ідуць падобныя падзеі, але, дарэчы кажучы, з процілеглым знакам: за трагедыяй ідзе фарс, за ім — зноў трагедыя і г.д. Гісторыю можна параўнаць з чалавекам, які, зрабіўшы крок, павінен "змяніць нагу". Аказваецца, на ўсходзе даўно разлічылі велічыню "кроку гісторыі": яна роўная 12 годам — календарнаму цыклу.

Вось толькі некалькі ілюстрацый з расійскай гісторыі. Першая развалюцца пачалася ў 1905 годзе, другая — праз 12 гадоў. І калі першая была суджана на паражэнне, дык другая заканамерна увянчалася поспехам. У 1929 годзе пайшла масавая калектывізацыя ў сельскай гаспадарцы. Праз 12 гадоў пачалася Вялікая Айчынная вайна. Яшчэ праз 12 гадоў — у 1953 годзе — памёр Сталін. Таксама вяха адметная.

Але, можа, мы выдумалі прычынна-выніковую сувязь паміж падзеямі — а на самай справе некаторыя з іх зусім выпадкова аказваюцца падобнымі адна на адну? Не выключана, але вельмі шмат падобных выпадковаасцей бывае менавіта праз 12 гадоў. Яны зусім не з'яўляюцца асабліва частымі нашай жыцця — такі цыкл прасочваецца ў гісторыі ўсіх народаў. Напрыклад, 1933 год парадзіў нямецкі фашызм, а 1945 яго знішчыў. Як бачым, і ў Германіі гісторыя "ходзіць па двох нагах".

Чым жа тлумачыцца гэтая ўніверсальная заканамернасць? На думку старажытных мудрацоў, 12-гадовы цыкл выклікае Юпітар: за такі час ён робіць поўны абарот на нябеснай сферы. "Крокі гісторыі" можна растлумачыць і з пазіцыі сучаснай навукі. Юпітар — самая буйная і найбольш набліжаная да Зямлі планета-гігант. Таму яго гравітацыя выклікае наймацнейшыя адхіленні фізічных палёў Зямлі, якія ўздзейнічаюць на псіхіку ўсіх людзей, а значыцца — на чалавечую гісторыю.

Кожныя 12 гадоў на нябеснай сферы злучаюцца бліжэйшыя да нас планеты-гіганты Юпітар і Сатурн. Тады іх гравітацыйныя палі выклікаюць яшчэ больш моцныя анамаліі на Зямлі. Неадарма 60 гадоў поўны цыкл усходняга календара, за які ўсе гады 5 разоў мяняюць свой "колер": коні, пёўні, сабакі і іншыя бываюць белыя, чорныя вогненныя і г.д.

Гэтыя "колеры" паказваюць, што падзеі не дакладна паўтараюцца праз 12 гадоў. І нават пры супадзенні "колераў" — праз 60 гадоў — падзеі могуць вельмі адрознівацца. Бо гісторыя, вобразна кажучы, зрабіла пачы крокаў па кругу і стала на ранейшае месца другой "нагой". Калі цяпер перамагае дабро, дык праз шэсцьдзе-

сят гадоў мацнейшым будзе зло — і наадварот.

Але гэта палова поўнага перыяду ў 120 гадоў, на працягу якога Юпітар і Сатурн сустракаюцца спачатку на адным баку Сонца, а потым — на другім. Паўтор знака ("плюс" ці "мінус") магчымы толькі праз два ўсходнія цыклы па 60 гадоў, калі гісторыя трапіць у ранейшую фазу той жа "нагой".

Але, калі гаварыць дакладней, дык гісторыя рухаецца не па кругу, а па спіралі, і паўтараецца яна на больш высокім узроўні (прагрэс) ці на больш нізкім (упадак). Вось характэрны прыклад: у 1825 годзе царскае самадзяржаўе падавіла масонскае паўстанне дзекабрыстаў, а ў 1945 годзе пад кіраўніцтвам савецкага самадзяржаўя Іосіфа Сталіна СССР разграміў гітлераўскую Германію, якой тайна кіравалі акультысты. Як бачым, праз 120 гадоў адбылася падобная падзея: з тым жа знакам, але на больш высокім узроўні.

А вось процілеглы выпадак. У 1993 годзе быў расстрэляны з танкаў і падпалены расійскі парламент — праз 60 гадоў пасля падпалу фашыстамі германскага рэйхстага.

Па волі Космаса гістарычныя падзеі вельмі часта аказваюцца падобнымі праз 12 гадоў ці кратныя ім перыяды, а іншы раз падзеі паўтараюцца дзень у дзень па волі моцных гэтага свету. Калі ім вядомы касмічныя рытмы і яны ўзгадняюць з імі сваю палітыку, дык іх улада бывае вельмі трывалай, і наадварот. Ведаючы пра гэта, мы даволі дакладна можам прагназіраваць будучыню.

Эма НЕСМЯНОВІЧ,
геафізік.

Міхаіл ДЗМІТРУК, навуковы
аглядальнік.
"Рабочая трыбуна"

Афоризм

Никогда не бросайся грязью: ты можешь промахнуться, но твои руки останутся грязными.

Теодор ПАРКЕР,
американский политик.

ВЫХАДНЫЯ ДАНЫЯ

"Беларускі Усход". Грамадска-палітычная і літаратурна-мастацкая газета. На беларускай і рускай мовах.

Заснавальнік — працоўны калектыв рэдакцыі.

Адрас: 213670, Марігёўская вобл., Хоцімскі р-н, в.Маркаўка. Тэлефоны: гапоўнага рэдактара — 22-989, намесніка гал. рэд. — 22-00-9.

Рэгістрацыйны N141.

Падпісны індэкс — 64098.

Пункт гледжання аўтараў надрукаваных матэрыялаў можа не супадаць з пазіцыяй рэдакцыі.

Адказнасць за даставернасць фактаў, падзей, прозвішчаў і іншай інфармацыі нясуць аўтары апублікаваных матэрыялаў.

Газета падпісана на друку ў 16 гадзін 23 снежня 1999 г. Надрукавана ў Марігёўскай абласной друкарні, вул. Першамайская, 70.

Тыраж 2667 экз. Аб'ём I друк. аркуш. Заказ № 24.

Галоўны рэдактар
В.А. ДАУГАЛЁВ.